

Educație. Comunitate. Patrimoniul european

Pro Patrimonio.

23 de ani pentru patrimoniul
cultural din România

RAPORT DE ACTIVITATE 2023

PRO PATRIMONIO

4	Viziunea
6	Echipa
8	Boardul
10	Harta cu lista proiectelor
12	60 de biserici de lemn
14	Biserica de lemn din Șirineasa, jud. Vâlcea
16	Educație pentru patrimoniu
20	Casa Enescu
26	Vila Golescu
30	Conacul Neamțu
34	Tencuieli istorice. Cercetare practică
38	SOS patrimoniu
40	Alte proiecte
44	Raport financiar
46	Parteneri, sponsori și finanțatori 2023

În Pro Patrimonio m-am înscris din simpatie. Aveam mare respect pentru ce fac ei și m-am bucurat când am avut șansa să-l cunosc pe președintele organizației, Șerban Cantacuzino, pe când era redactor-șef la revista *Arhitectural Review*.

Apoi am avut câteva proiecte, idei proprii despre niște lucruri cum ar fi proiectul 60 de biserici sau cel legat de meseriile tradiționale, iar boardul organizației le-a adoptat ca proiecte principale și, cu ajutorul acestei organizații, ceea ce era doar un gând sau o teorie a mea despre cum ai putea să acționezi a devenit mai palpabil și s-a dezvoltat fie pe direcția asta, fie în corelare sau în parteneriat cu multe alte organizații sau instituții.

Rezolvările cazurilor sau intervențiilor sunt întotdeauna atipice și nu pot spune că s-a născut o procedură care să rezolve problema patrimoniului, nici măcar în proiectele noastre de intervenție. Suntem depășiți de realitate și tot timpul e nevoie de ajutor și sprijin pentru că degradările sunt mai rapide decât puterea noastră de intervenție. Iar mentalitățile sau modul acesta de a înțelege intervenția sau patrimoniul chiar ca o activitate vie, nemuzeificată, reală, pe care o utilizezi în mod natural, e câteodată mai greu de înțeles.*

* Extras din interviul acordat *Historia*:
historia.ro/sectiune/general/articol/patrimoniul-cultural-din-romania-este-o-chestiune-de-siguranta-nationala

Arhitectura servește societatea. Clădiri de patrimoniu salvate și integrate firesc în economia vieții contemporane, educație pentru tineri, meșteșuguri recuperate și comunități consolidate sunt direcțiile fundamentale în care Fundația Pro Patrimonio este extrem de activă.

Fundația caută, concepe modele, găsește și oferă soluții pentru patrimoniu ca resursă economică, culturală și de mediu. Pro Patrimonio este o organizație non-profit privată, fondată în anul 2000, care a oferit prin proiectele sale expertiză sau ajutor direct, la cerere, acolo unde instituțiile statului au neglijat sau nu au fost interesate să intervină.

În viziunea Fundației Pro Patrimonio, tradiția nu este un set de valori rigide, ea ne învață să învățăm despre propria identitate și cultura care ne-a modelat, ne formează în prezent și ne îndeamnă la gândire critică adaptată echilibrat și practic la viața contemporană. Astfel, ne incită la inovație, care se aplică peisajului cultural căruia îi aparținem.

Unul dintre obiectivele fundamentale pentru care Fundația Pro Patrimonio desfășoară o activitate susținută se referă la educarea și informarea proprietarilor, a comunităților și a publicului larg în spiritul respectului față de clădirile de patrimoniu și situri istorice.

Ce facem

Fundația derulează o serie de proiecte complexe ce se întind pe mai mulți ani și care au ca obiectiv principal conservarea, salvarea și reactivarea patrimoniului cultural, cu precădere arhitectural. Acțiunile se concentrează pe proiecte practice de protejare și reabilitare a patrimoniului, precum și pe implicarea și conștientizarea de către comunități a propriei identități, a memoriei și valorii moștenirii culturale.

O parte importantă din activitățile inițiate de Pro Patrimonio se adresează în mod special copiilor și tinerilor din zonele, uneori sărace și destructurate, în care desfășurăm proiecte de salvare, conservare și reabilitare a patrimoniului arhitectural.

Atelierele au ca scop educația și învățarea directă, prin experiment și creativitate, despre patrimoniul de arhitectură, memorie, identitate locală, relații între oameni, natură, clădiri și valori culturale.

Fundația desfășoară în prezent câteva programe de importanță națională și internațională, alături de o activitate permanentă de advocacy față de autorități și de consultanță și informare pentru publicul larg pe teme de *Baukultur* (cultura mediului construit).

Ce avem nevoie

Activitatea fundației are nevoie de sprijin financiar și de resurse umane. Perioada pe care cu toții o trăim este una extrem de dificilă pentru societate, prioritatea fiind să ne păstrăm sănătatea și să îi protejăm pe cei din jurul nostru. Cultura, educația și valorile de patrimoniu fac parte din mediul în care trăim și sunt esențiale pentru starea de bine (*wellbeing*) ce include o viață de calitate, pentru orașe sănătoase și durabile, pentru o societate matură și responsabilă.

Întregul nostru demers – toată activitatea civică, administrativă, dezvoltarea programelor, precum și derularea proiectelor pe care le întreprindem – este rezultatul unui efort comun, susținut financiar și în natură de entități private sau prin câștigarea unor concursuri de proiecte.

Dorim să creștem comunitatea din jurul activității noastre și să răspândim modelele, ideile și valorile Pro Patrimonio.

Pentru aceasta avem nevoie de susținere: poți deveni membru, poți dona, poți sprijini voluntar proiectele, poți promova mai departe ideile și activitățile noastre!

Echipa

Echipa permanentă din București

RALUCA MUNTEANU

Coordonator de proiecte în cadrul fundației din 2011, arhitect cu 20 ani de experiență în domeniul arhitecturii. Absolventă a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, curs de master în cadrul Fachhochschule din Köln printr-o bursă DAAD, curs de Conservare și tehnici de restaurare a lemnului, organizat de Riksantikvaren Norvegia și ICCROM, din iunie 2020 membru expert al ICOMOS.

MIRELA DUCULESCU

Voluntar din 2011/ coordonator programe Pro Patrimonio din 2016, istoric de artă, lector dr. titular la Universitatea Națională de Arte din București. Activitate de cercetare în istoria arhitecturii și a designului, autor și editor de cărți și articole de specialitate, curator de expoziții naționale și internaționale de arhitectură și design, jurizare de concursuri pentru design, interesată de revitalizarea patrimoniului de arhitectură, meșteșuguri, regenerare urbană și spațiul public.

RALUCA MARTIȘ

Manager comunicare și PR în cadrul fundației din 2017, inginer și economist, 20 ani experiență marcom. Ea este responsabilă pentru comunicarea integrată a Pro Patrimonio și comunicarea distinctă pentru proiecte; strângere de fonduri; crearea de conținut editorial pentru newsletterele fundației și comunicarea constantă. Pasionată de patrimoniu, arhitectură și societate, ea a fost imersată de peste 17 ani în sprijinirea și crearea de punți între aceste domenii și mediul de afaceri.

ANDREEA MACHIDON

Coordonator de programe educaționale din 2015, organizator evenimente și coordonator al proiectului Honest Goods din 2016, arhitect de interior, absolvent al UAUIM București, masterand al Academiei Adriana de Arhitectură și Arheologie din Roma. Specializată în management cultural, trainer de programe educaționale pentru copii („De-a arhitectura”, EEMATICO & Himalaya Travel), ghid turistic-montan, coordonator de proiect în proiectul Grădina Istorică.

ADRIAN HARIGA

Coordonator programe din 2017, sociolog, cu peste 150 de proiecte, conferințe, expoziții și evenimente culturale implementate în ultimii 18 ani, interesat de utilizarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu, dezvoltarea comunităților locale, educație și digitalizare.

FLORENTINA TRANDAFIR

Director economic al Pro Patrimonio din anul 2004, economist licențiat în finanțe, bănci, contabilitate; a lucrat ca economist la postul de radio Guerrilla, a fost director economic la ziarul *Cotidianul* și contabil-șef la Realitatea Media Together, în prezent este director economic la Rezolvator Team.

Echipa permanentă din teritoriu

Conacul Neamțu din Olari, OT:

Mariana Stancu, administrator

Nicolae Vărzaru și **Dan Olaru**, îngrijitori

Laura-Cristina Barbu, coord. local „Future Acceleration Program”

Vila Golescu din Câmpulung, AG:

Lucica Muraru, administrator

Casa Enescu din Mihăileni, BT:

Paula Gavriluță, profesoară de muzică

Adelina Ifrim, coord. local „Future Acceleration Program”

Ruben Mardaru, administrator

Alți colaboratori apropiați

Mona Petre, graphic design și digitalizare,

Mihai Puică-Petrescu, colaborator programe educaționale,

Cristian Popescu, avocat, consultantă juridică,

Ruxandra Sacaliș, arhitect, colaborator documentare,

Marius Moldovan, istoric de artă

Smaranda Ilie, **Andreea Tincea**, **Luiza Simion**, **Anamaria Apostoiu**

și **Irina Novac**, trainerii la atelierile de educație de la Casa Enescu,

Alin Iacob, realizare materiale video,

Izabel Prundaru și **Sorin Prundaru**, îngrijire parc Golescu,

Florin Ganea, dulgher,

Aura Pandeale, **Nona Henți**, traduceri,

Cristian Dorobățescu, asistență IT & programare

Boardul

ȘERBAN STURDZA (n. 1947)

Vicepreședinte Pro Patrimonio România din 2010, arhitect și restaurator reputat, președintele Ordinului Arhitecților din România (2002-2008), membru corespondent al Academiei Române - Secțiunea Arte, Arhitectură și Audiovizual (din 2010), promotor al învățării prin ateliere experimentale, interesat de meșteșuguri, trasee culturale, regenerare urbană și reabilitarea spațiului public. De-a lungul timpului, a coagulat în jurul său comunități interdisciplinare, în spiritul noțiunii de peisaj cultural.

NICOLAE RAȚIU (n. 1948)

Fondator Pro Patrimonio și președintele Consiliului Director Pro Patrimonio România, studii superioare în transporturi maritime și economie, om de afaceri, filantrop și iubitor al României, fiul fostului lider țărănist Ion Rațiu. Președintele Fundației Caritabile a Familiei Rațiu (The Ratiu Family Charitable Foundation), al Centrului Rațiu pentru Democrație din Turda, al Centrului Cultural Român din Londra (Romanian Cultural Center in London), Membru al Ordinului Imperiului Britanic (2015).

CAROLINE D'ASSAY (n. 1951)

Președinte Pro Patrimonio Franța, membru al Consiliului Director Pro Patrimonio România, restaurator de pictură, neobosit ambasador al patrimoniului construit și meșteșugurilor din România.

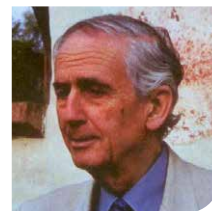
COSTIN BORC (n. 1965)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, licențiat al Universității Politehnica din București, în Inginerie Energetică (1989), masterat și doctorat la Universitatea din Wisconsin-Madison (1997 și 2001). Din 2000, lucrează în mediul privat de afaceri.

ANDREI POPOVICI (n. 1973)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, diplomă de informatician de la Universitatea Tehnică Darmstadt (Germania), doctorat la Institutul Federal Elvețian de Tehnologie din Zürich, specialist în ample programe de transformare în sectoarele telecom și financiar.

ȘERBAN CANTACUZINO (1928-2018†)

Fondator Pro Patrimonio, arhitect, istoric și critic de arhitectură, fiul lui George Matei Cantacuzino (1899-1960); personalitate complexă ce a lăsat o puternică amprentă asupra modernismului arhitectural românesc, membru al Institutului Regal al Arhitecților Britanici, Comandor al Ordinului Imperiului Britanic (CBE, UK) (1988), editor executiv al reputei reviste *Architectural Review* (1973-1979), specialist în conservarea patrimoniului, editor și autor a valoroase cărți de specialitate, medaliat pentru serviciu dedicat în cadrul Premiilor Uniunii Europene pentru Patrimoniul Cultural (2008).

MARINA STURDZA (1944-2017†)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, distinsă cu Premiul Save The Children (România, 2010) pentru munca sa în domeniul protecției copilului, câștigătoarea premiului European Women of Achievement Humanitarian Award (2005).

Consiliul consultativ

ALEXANDRU TOMESCU (n. 1976)

Ex-membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, violonist român de excepție, câștigător a numeroase premii naționale și internaționale la festivalurile de muzică clasică; implicat prin concerte și ateliere de muzică în salvarea patrimoniului de arhitectură.

NICOLAS TRIBOU (n. 1979)

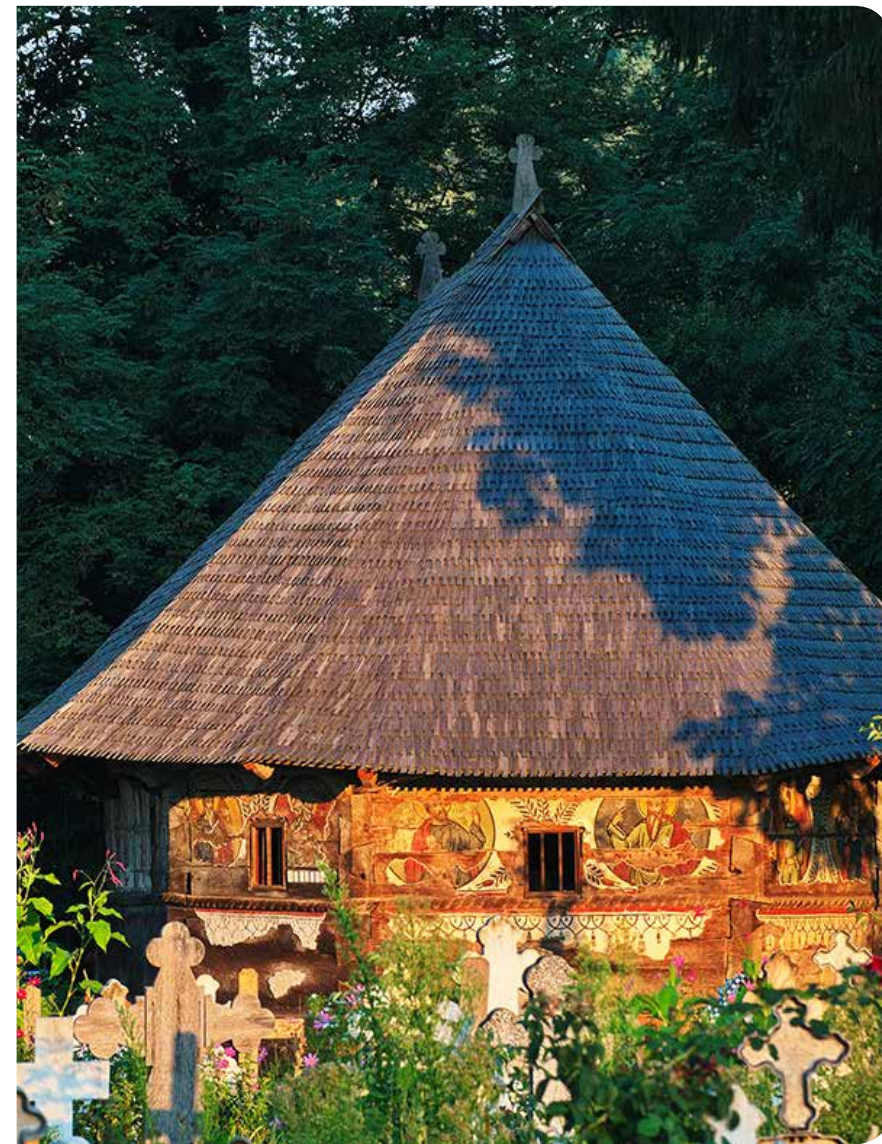
Ex-membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, peisagist urbanist, s-a format la Școala franceză de peisaj de la Blois. Din 2001 lucrează în România, în domeniul peisagisticii, fiind un foarte bun cunoscător al problematicei românești legate de peisaj.

Lista proiectelor

* Proprietate Pro Patrimonio

60 de biserici de lemn

Programul a început în 2009 și constă în intervenții de urgență și consultanță tehnică pentru bisericile de lemn din 4 județe (Vâlcea, Gorj, Sibiu, Hunedoara), majoritatea biserici de cimitir, deseori abandonate, toate clasate ca monument istoric și aflate în stare gravă de degradare structurală și artistică.

Programul s-a desfășurat în parteneriat cu Ordinul Arhitecților din România, Universitatea Națională de Arte din București, World Monuments Funds și este inclus în lista *7 most endangered* al Europa Nostra.

Denumirea 60 de biserici de lemn sugerează amploarea fenomenului; în realitate, rezerva de biserici de lemn identificate și luate în atenție este mult

mai mare. Acțiunile de tip SMURD au loc cu multă muncă voluntară din partea preoților și a tinerilor, cu fonduri din donații particulare și cu implicarea comunității locale. Toate aceste operații de salvare au și o componentă socială, care urmărește reintegrarea bisericii ca obiect valoros de patrimoniu în viața parohiei, prin redeschiderea, utilizarea și întreținerea constantă a clădirii.

1., 2. Biserica de lemn din Urși, foto Camil Iamandescu; Europa Nostra Award 2021, Grand Prix și Premiul Publicului.

Biserica de lemn din Șirineasa, jud. Vâlcea

Inclusă din 2014 în proiectul 60 de biserici de lemn (alături de biserica din Urși aflată aproape, la 10 km) biserica de lemn din cimitirul satului Șirineasa, jud. Vâlcea (sec. XIX), constituie un caz special, care înglobează în sistemul constructiv tehnici rare: o boltă tencuită și pictată, realizată pe împletitură de nuiiele; forma în plan imită planul trilobat al bisericilor de zid (cu trei abside), soluție foarte rar întâlnită la bisericile din lemn; fundație și contraforți (pe latura de vest) din cărămidă.

- **Aprilie:** Fundația inițiază o campanie pentru strângerea sumei minime de 30.000 euro, necesară pentru lucrări urgente de reparație la nivelul acoperișului și al boltii pentru a le opri degradarea accelerată.
- **Iunie:** În parteneriat cu Universitatea Națională de Arte București se solicită și se obține acordul Arhiepiscopiei Vâlcea pentru lucrările de conservare și demontarea iconostasului în vederea restaurării la UNArte.
- **Octombrie-decembrie:** Fundația Casa Storck prin Foundation de France sprijină financiar realizarea unei suprastructuri de protecție, necesară pentru a proteja structura bisericii de intemperii și a permite începerea lucrărilor de reparații la acoperiș, structura de lemn, conservarea boltii și a picturilor. Suprastructura a fost finalizată în proporție de 90%, urmând ca în ianuarie 2024 să fie terminată învelitoarea peste structură.

Pag. 14. Biserica Șirineasa, latura S-V, vara 2012, foto arhiva Pro Patrimonio.

Pag. 15. 1. Biserica Șirineasa, vara 2012, foto arhiva Pro Patrimonio. 2, 3. Biserica Șirineasa cu structura protecție, noiembrie 2023, foto Raluca Munteanu.

Educație pentru patrimoniu

Unul dintre obiectivele fundamentale pentru care Fundația Pro Patrimonio desfășoară o activitate susținută, diversificată constant, se referă la educarea și informarea proprietarilor, a comunităților și a publicului larg în spiritul respectului față de clădirile de patrimoniu și situri istorice.

Educarea este în corelație cu îmbunătățirea și extinderea accesului publicului la monumentele istorice și fondul construit.

În mod firesc, toate activitățile noastre,

pute în practică prin numeroase ateliere cu tematici tot mai variate, au ca scop educația și învățarea directă, prin experiment și creativitate, despre patrimoniul de arhitectură, memorie, identitate locală, relații între oameni, clădiri și valori culturale.

O mare parte din atelierelor inițiate de Pro Patrimonio se adresează în mod special copiilor și tinerilor din zonele, uneori sărace și destructurate, în care desfășurăm proiecte de salvare, conservare și reabilitare a patrimoniului arhitectural (Vila Golescu din Câmpulung, Conacul Neamțu din Olari, Conacul Peticari-Davila din Argeș, Casa lui George Enescu din Mihăileni etc.).

1, 2. Kituri „Patrimoniul la Pachet”, detalii, foto arhiva Pro Patrimonio.

Caravana pentru patrimoniu

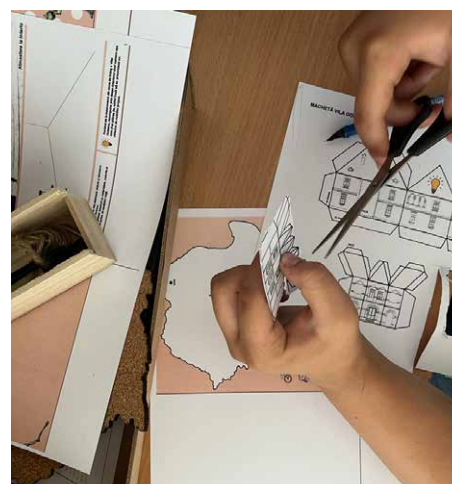
Anul acesta am lansat un nou tip de kit de educație pentru patrimoniu, prin care meșteșugurile și tehnologia fixează împreună o viitoare hartă a României, „ornată” cu machete de hârtie ale caselor care luminează în comunitățile în care desfășurăm proiecte. Casele „oferă” indicații de orientare și completează curiozitatea copiilor cu materiale auxiliare încorporate cu detalii și povești asociate: istorie și arhitectură, natură, design sau gastronomie.

- **Iunie:** 70 de pachete cu materiale de bricolaj, informații ludice și obiecte practice au fost trimise în comunitățile din Olari și Botoșani. Cei 30 de copii din Salt către Viitor s-au adunat la un atelier în curtea de la Olari pentru a lucra kitul Vilei Golescu. Copiii din jurul Casei Enescu s-au întâlnit în comunitățile proprii, sub îndrumarea coordonatorului local. Cu această ocazie, copiii au aflat mai multe despre un alt județ al României și o altă casă de patrimoniu de care Fundația Pro Patrimonio se ocupă: Vila Golescu din Câmpulung Muscel.
- **Decembrie:** Proiectul „Kit și caravană de patrimoniu - case și comunități care conlucrează câștigă finanțare pentru anul 2024 când vom continua cu cinci stații de lucru în comunități în care fundația deține case de patrimoniu sau este implicată în susținerea unor obiective: Casa George Enescu, Casa Viscri 18, Vila Golescu, Conacul Neamțu, precum și comunitatea din apropierea Bisericii din Pojogi, sat Stroești, jud. Vâlcea.

Pag. 18. 1, 2. Aspecte din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu, Conacul Neamțu din Olari, foto arhiva Pro Patrimonio.

Pag 19. 1. Aspecte din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu, Conacul Neamțu din Olari, foto arhiva Pro Patrimonio. 2,3,4. Aspecte din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu, desfășurate la Mihăileni, jud. Botoșani, foto: arhiva Pro Patrimonio.

Casa Enescu

Proiectul de reabilitare a Casei lui George Enescu din Mihăileni, BT, a pornit în 2013 din inițiativa pianistei Raluca Știrbăt, președinta Societății Internaționale George Enescu din Viena. Clădirea din chirpici nu are doar valoare memorială, ea este și o expresie a arhitecturii vernaculare a primei jumătăți a secolului al XIX-lea.

Începând din 2014, Fundația Pro Patrimonio a coordonat procesul de conservare, implicând voluntari din toată țara, comunitatea și administrația centrală și locală. Prin reabilitarea Casei lui Enescu s-a creat **Academia Internațională de Muzică și Studiul Sunetului „George Enescu” din Mihăileni**.

Academia va implica muzicieni din toată lumea, dar și copiii din zonă, oferindu-le șansa la educație de calitate și un mediu cultural aproape de casele lor. Pianul existent în casă acum, un Bösendorfer din 1928, este și el o donație: i-a aparținut filosofului Mircea Vulcănescu. Urmașele sale, Sandra și Măriuca Vulcănescu, prin Despina Slătineanu, l-au donat Vandei Sturdza, care, la rândul său, l-a donat Casei George Enescu. La începutul anului 2020, împreună cu UiiPath Foundation, am lansat printr-un parteneriat programul **Academia de Muzică și Educație pentru Copii**, derulat în Casa George Enescu din Mihăileni. Scopul acestui proiect este acela de a dezvolta potențialul copiilor din comunitățile rurale apropiate și utilizarea casei George Enescu, monument istoric, în scop educațional.

1. Casa George Enescu din Mihăileni, foto arhiva Pro Patrimonio.
2. Casa George Enescu din Mihăileni, stadiu șantier toamna 2023, foto arhiva Pro Patrimonio.

Întreținere și lucrări curente la Casa George Enescu din Mihăileni

- **Februarie:** Constatăm infestarea uneia dintre camerele Casei Enescu cu o ciupercă extrem de dăunătoare - *Serpula lacrymans*, a cărei dezvoltare este favorizată de umiditate, o problemă frecventă la structurile din lemn. Casa Enescu devine obiect de studiu, șantier de intervenție cu caracter de urgență și lucrăm cu specialiști care să ne ajute să înțelegem amploarea fenomenului și modalitățile de reparare. Cercetarea și intervenția sunt comunicate permanent pentru a oferi acces tuturor la rezultatele pe care le obținem.
- **Mai:** Inițiem o campanie de donații. Este o situație foarte dificilă, pe care o gestionăm investigând atent și cercetând atât soluții de curățare, cât și de prevenire.
- **Iulie:** Atacul xilofag și biologic asupra structurii de lemn a Casei George Enescu din Mihăileni, care a necesitat deschiderea șantierului de intervenție cu caracter de urgență, a impus și întreruperea activităților de educație desfășurate în casă; ca urmare, *masterclass*-ul de măiestrie-pian și concertele aferente nu mai pot fi ținute în acest loc.
- **August:** Intervenția de urgență pentru eradicarea ciupercii este întreprinsă sub pardoseala sub care a apărut. Este întreprinsă o operație atentă de drenaj, astfel încât apele subterane să fie conduse în afara casei, să nu mai ajungă în contact cu fundația. Ulterior, echipa de biologi realizează o cercetare atentă asupra fiecărui element, fie de construcție, fie de finisaj, chiar și tencuială pentru a identifica dacă mai există ciupercă activă.
- **Septembrie-octombrie:** Au fost făcute cercetări prin sondaj ale prezenței ciupercii și în adâncimea pereților exteriori, cu asistența constantă a doamnei biolog Ionela Melinte. Structura casei a fost sprijinită cu popi metalici pentru a permite intervențiile la ziduri. S-au realizat subzidiri unde a fost necesar. S-au finalizat drenurile exterioare și lucrările de sistematizare prin crearea unui taluz și platformă de piatră în zona de nord.
- Tot lemnul infestat a fost ars pentru a nu duce dăunătorul și în alte locuri, iar materialele lemnoase neatacate au fost tratate preventiv cu soluție de Bochemit.
- Ca soluție adaptată locului și șantierului, s-au realizat probe cu presa pentru cărămizile din pământ, cărămizile rezultate urmînd să fie folosite pentru reparații.
- **Noiembrie:** Șantierul de salvare a casei progresează contra cronometru pentru a nu intra în iarnă. Se lucrează cu materiale locale, dar cu îndepărtarea riguroasă a tuturor elementelor contaminate. Un zid nou din cărămizi de pământ este construit integral.

Pag. 23. Casa George Enescu din Mihăileni, toamna 2023, foto arhiva Pro Patrimonio:
 1. șanț dren;
 2. realizare taluz și compactare teren;
 3. refacere perete V.

Concerte pe Siret

Concertele pe Siret sunt dedicate lucrărilor de urgență de la Casa George Enescu din Mihăileni. În stagiunea 2023, s-au desfășurat la Călinești, cu sprijinul și sub coordonarea Asociației Maria, în spațiile oferite cu generozitate de Conacul Miclescu din satul Călinești, oraș Bucecea, jud. Botoșani.

- **August:** La Călinești se amenajează cu intervenții minime o hală industrial-agricolă pentru găzdui orele de educație muzicală ale masterclass-ului coordonat de pianist prof. dr. Raluca Știrbăț din Viena.
- Protagonistii concertului sunt pianistii participanți la *masterclass*, elevi ai colegiilor naționale de muzică din Botoșani, Suceava, Iași, Bacău, Piatra-Neamț și București.
- Fostul spațiu agricol din Călinești, neconvențional și reconvertit, găzduiește cu generozitate peste 170 de participanți care se bucură de un eveniment de cea mai înaltă ținută artistică.
- În paralel, o expoziție prezintă stadiile de lucru prin care a trecut Casa Enescu de la Mihăileni, elementul pivotant al Concertelor pe Siret. Contextul fermei de la Călinești a completat ambianța concertului printr-o mică expoziție cu vânzare de produse locale.

1, 2, 3. Concerte pe Siret 2023, Călinești, foto arhiva Raluca Știrbăț.

Parteneriat cu „Future Acceleration Program”

Future Acceleration Program a intrat în al IV-lea an de colaborare și reprezintă intervenția emblematică a UiPath Foundation, derulată în județele Botoșani și Ilt, cu sprijinul Pro Patrimonio. Prin acest program, 70 de copii din cinci comunități din proximitatea Casei Enescu și a Conacului Neamțu beneficiază de un pachet de sprijin integrat – burse lunare, cursuri săptămânale la limba și literatura română, matematică și limba engleză, haine, rechizite școlare, cărți, jocuri, pachete cu alimente, echipamente digitale, tabere – și participă la diverse activități de dezvoltare a competențelor digitale și de educație non-formală. *Future Acceleration Program* susține accesul la educație și, implicit, pune în lumină potențialul acestor copii și sperăm să putem fi în continuare aproape de ei în comunitățile în care suntem prezenți.

- **Aprilie:** Cărți, alimente și cadouri pentru copii și familiile lor ajung în preajma Paștelui în comunitățile pe care le sprijinim. Pachetele trimise de către UiPath Foundation cu sprijinul Pro Patrimonio aduc bucurie celor 40 de copii din apropierea Casei George Enescu din Botoșani.
- **Iunie:** 40 de pachete cu materiale de bricolaj, informații ludice și obiecte practice, care spun într-un mod interactiv povestea Vilei Golescu din Câmpulung Muscel, ajung la copiii din Botoșani.
- **Iulie-august:** U&I Summer Camp sunt un punct de referință în călătoria copiilor prin programul Salt Către Viitor. Ghidați de voluntarii din comunitatea de angajați UiPath, coordonatori și traineri educaționali, copiii au pășit în lumea roboților și automatizărilor; au explorat designul durabil, nevoile unei comunități și au proiectat orașe noi; au pictat, au bricolat; au învățat să economisească, să-și gestioneze emoțiile și să fie empatici; au participat la activități sportive, s-au exprimat pe ritmurile fascinante ale tobelor tradiționale africane și și-au făcut noi prieteni la spectacolul de talente.
- **Septembrie-decembrie:** Se desfășoară cursurile săptămânale la limba și literatura română, matematică și limba engleză. Mai multe pachete cu produse alimentare esențiale, îmbrăcăminte, încălțăminte, cărți, jocuri, rechizite și produse de igienă ajung la copiii și la familiile lor.
- **Decembrie:** În al patrulea an de parteneriat, vedem prima generație de copii care devin absolvenți ai *Future Acceleration* și ne bucurăm că drumul lor continuă la liceu, în alt program educațional. Sărbătorim, alături de toți copiii și voluntarii care le-au fost alături, realizările din 2023 și stabilim obiective pentru anul viitor.

Activități din timpul U&I Summer Camp în cadrul *Future Acceleration Program*, foto: Cătălin Georgescu.

Vila Golescu

Vila și parcul dendrologic Golescu din Câmpulung Muscel, AG, aflate în proprietatea Pro Patrimonio, reprezintă un ansamblu arhitectural și peisager excepțional. El oferă un model viu de salvare, cunoaștere și întreținere a moștenirii culturale prin diverse moduri de folosire și locuire.

În urma donației făcute de Irina Maria Golescu (†2002), fundația a primit misiunea de a conserva, studia și promova valori de patrimoniu, preluând nu numai ansamblul arhitectural și peisager, ci și tot mobilierul original, diverse obiecte de uz zilnic, tablouri, artă decorativă, covoare, corpuri de iluminat, biblioteca, scrisorile și arhiva familiei.

Pro Patrimonio încearcă să reutilizeze un moment istoric nu prin muzeificare, ci prin locuire și integrare în viața cotidiană. Acesta este unul dintre primele exemple practice, adaptate în timp la contextul local,

cu care s-a confruntat fundația, încercând să-și implementeze strategia de conservare și protecție a patrimoniului și a peisajului. În viziunea Pro Patrimonio, ansamblul Golescu funcționează ca un Observator de Peisaj Cultural, cu toate componentele sale (natural, modificat antropic – arhitectură, peisagistică, valori sociale, relații comunitare, practici de locuire etc.), prin intermediul proiectelor și atelierelor desfășurate anual.

Vasile Golescu (1875-1920), tatăl surorilor gemene Golescu, construiește vila cu parter și etaj în 1909, cu rol de casă de vacanță, pe dealul vestic, cu vedere spre orașul Câmpulung Muscel, numind-o Vila Ștefan, în amintirea fiului său mort în timpul războiului de la 1914. Inginer silvic, absolvent în 1897 al École des Eaux et Forêts de Nancy, Vasile Golescu a conceput parcul terasat din jurul casei (*un parc jardin*), adaptând specii exotice și rare, aduse la începutul secolului trecut din străinătate, pornind de la o pădure naturală.

1, 2. Vila Golescu din Câmpulung Muscel, foto: Cristian Radu.

Aflată în administrarea directă a Fundației Pro Patrimonio, Vila Golescu a fost deschisă pentru locuire istorică, în principal în perioada sezonului cald. Suplimentar, pe tot parcursul anului 2023, Ansamblul Observator Vila Golescu a fost inclus în proiectul *Circular Catalysts* realizat de British Council Romania, în parteneriat cu Institutul Cultural Român. Acesta este un program menit să genereze noi colaborări între designeri, artiști și meșteșugari din România și Marea Britanie și să faciliteze conversații în jurul practicilor și proceselor de producție sustenabile.

- **Februarie:** Povestea restaurării și activării ansamblului Golescu, vilă și parc dendrologic, întrețesută cu obiecte, oameni, biodiversitate, procese de design și meșteșug călătorește științific în Finlanda la Universitatea din Turku unde este subiectul unei comunicări științifice în cadrul *The 3rd International Artefacta Conference*.
- **Martie:** La Vila Golescu se desfășoară rezidența artistei britanice Anoushka Cole, ca parte din proiectul *Circular Catalysts*, alături de echipa Pro Patrimonio.
- Echipa de proiect a vizitat locuri emblematice ale zonei și s-a inspirat de la artizanii locali consacrați. La vila au fost realizate experimente de imprimare textilă cu pigmenți naturali obținuți din flora locală.
- **Mai:** Pro Patrimonio participă în cadrul expoziției colective *Circular Catalysts* la Romanian Design Week, Piața Amzei din București.
- În spațiul Creative Corner RDW din Piața Amzei, Pro Patrimonio organizează ateliere intergeneraționale de imprimare textilă cu plante, ca rezultat al rezidenței artistei britanice Anoushka Cole.
- **Iunie-iulie:** Expoziția *Circular Catalysts* este itinerată la HEI - House of European Institutes, Timișoara.
- **Noiembrie:** Programul *Circular Catalysts* ajunge la Romanian Cultural Institute din Londra unde este vernisată expoziția din care fac parte și obiectele Pro Patrimonio create împreună cu Anoushka Cole. Echipa fundației organizează un workshop de print botanic.

Pag. 28. 1, 2. Proiect Pro Patrimonio, parte din expoziția *Circular Catalysts*, Romanian Design Week 2023, foto Mirela Duculescu.

Pag. 29. 1 & 3. Proiectul *Circular Catalysts*, noiembrie 2023, foto Romanian Cultural Institute Londra. 2. Participare la conferința internațională *Artefacta*, Turku, Finlanda, februarie 2023, foto Andreea Machidon.

Conacul Neamțu

O mare parte dintre conacele din zona sudică a României au dispărut în ultimii 30 de ani din cauza procesului defectuos de retrocedare a proprietăților, a dezinteresului și a educației precare față de patrimoniu, manifestat atât din partea autorităților publice, cât și din partea populației.

Conacul Neamțu din satul Olari, OT, (referință istorică din 1841, probabil înainte de 1800), inclus în Lista Monumentelor Istorice, reprezintă unul dintre puținele exemple de arhitectură civilă păstrată în sudul României. Conacul face parte din Ansamblul Conacul Neamțu, pe terenul aflat în proprietate regăsindu-se clădirea conacului, o magazie de cereale, o ghețarie, o cantină din perioada comunistă, urme

parțiale ale fostelor grajduri și anexe.

Donat către Fundația Pro Patrimonio în 2016, conacul este în stare de degradare, fiind vandalizat și neglijat multă vreme. Ca urmare, acesta necesită lucrări ample și urgente de conservare și consolidare, constituind un exemplu practic cu care se confruntă Pro Patrimonio în implementarea strategiei sale de salvare a patrimoniului cultural și integrare în comunitate.

În acest caz, fundația a adoptat următoarea metodă de intervenție: conservare și reabilitare graduală, pas cu pas; ateliere de educație pentru copii; ateliere de educare și sensibilizare pentru adulți; integrarea comunității; crearea în timp a unui posibil centru regional pentru studii experimentale și educație.

În prezent, Pro Patrimonio se confruntă cu următoarea problematică: un proces de lungă durată cu multe necunoscute;

fonduri insuficiente; un loc îndepărtat din Oltenia; căutare complexă a unui model economic sustenabil pentru conac și teren; satul este amplasat într-o zonă săracă, preponderent agricolă (cereale, viticultură), cu tendințe de deșertificare din cauza schimbărilor climatice; în localitate se manifestă o puternică îmbătrânire și depopulare.

Conacul constituie un element de reper în peisajul cultural al satului și al zonei.

1. Grădina conacului Neamțu, foto arhiva Pro Patrimonio. 2. Conacul Neamțu, loggia, foto Raluca Munteanu.

Lucrări la conac

- Pe întreg parcursul anului șantierul este oprit, din lipsă de fonduri. Din partea unor donatori privați primim obiecte de mobilier care vor fi folosite pentru utilizarea spațiilor interioare.
- Primăvara, vara și toamna sunt realizate lucrări agricole pe terenul din jurul conacului. În toamnă au fost recoltați circa 500 de dovleci plăcintari.

Centrul Experimental de Studii și Educație de la Conacul Neamțu din Olari

- **Ianuarie:** Parteneriatul dintre Fundația Pro Patrimonio și UiPath Foundation continuă prin proiectul *Centrul Experimental de Studii și Educație de la Conacul Neamțu din Olari*. Prin acest program se urmărește dezvoltarea unui ecosistem educațional sustenabil în județul Olt, în comunitățile din proximitatea Conacului Neamțu, în paralel cu încercarea de a continua lucrările de restaurare (și refuncționalizare) a monumentului istoric.
- **Martie:** În Săptămâna Verde a școlii din localitate, copiii din Olari au venit în vizită la Conacul Neamțu. Au strâns gunoaietele ce se adunaseră în curtea mare a conacului ca urmare a vântului de peste iarnă. Au fost duși în tur prin camerele proaspăt restaurate ale conacului și li s-a povestit despre istoria locului și a foștilor proprietari.

Pag. 32. Grădina conacului, lucrări agricole, toamna 2023, foto arhiva Pro Patrimonio.

Pag. 33. Vizită la conac în Săptămâna Verde, foto arhiva Pro Patrimonio.

Parteneriat cu „Future Acceleration Program”

Pe tot parcursul anului am oferit asistență în cadrul *Future Acceleration Program* realizat de către UiPath Foundation, program prin care 30 de copii din familii vulnerabile social din două comunități - Bârza și Osica de Sus - de lângă Conacul Neamțu beneficiază de burse lunare, cursuri săptămânale de limba și literatura română, matematică și limba engleză, sprijin material constând în rechizite școlare, cărți, jocuri, îmbrăcăminte și încălțăminte de sezon, materiale sanitare, pachete cu alimente și cadouri de sărbători, tablete cu programe dedicate și suport să le poată folosi în siguranță, precum și de diverse activități de dezvoltare a competențelor digitale și de educație non-formală.

- **Aprilie:** Cărți, alimente și cadouri pentru copii și familiile lor au ajuns în preajma Paștelui în comunitățile pe care le sprijinim. Pachetele trimise de către UiPath Foundation cu sprijinul Pro Patrimonio au adus bucurie și speranță celor 30 de copii din apropierea Conacului Neamțu din Olt. *Future Acceleration Program* susține educația acestor copii și sperăm să putem fi în continuare aproape de cei care au atâta nevoie de sprijin.
- **Iunie:** 30 de pachete cu materiale de bricolaj, informații ludice și obiecte practice, care spun într-un mod interactiv povestea Vilei Golescu din Câmpulung Muscel, sunt livrate în comunitățile din Olt.
- **Iulie-august:** Timp de câte șase zile, cei 30 de copii din program participă, în grupuri diferite, la U&I Summer Camp.
- **Septembrie-decembrie:** Se desfășoară cursurile săptămânale la limba și literatura română, matematică și limba engleză.
- Mai multe pachete cu produse alimentare esențiale, îmbrăcăminte, încălțăminte, cărți, jocuri, rechizite și produse de igienă ajung la copii și la familiile lor.
- Sărbătorim, alături de copii și voluntarii care le-au fost alături, realizările din 2023 și setăm obiective pentru anul viitor.

Tencuieli istorice. Cercetare practică

Continuând programul Pro Patrimonio inițiat în 2019 și concretizat cu publicația *Texturi uitate: Bucureștiul interbelic. Rețetar de tencuieli*, în 2023 se desfășoară proiectul „Texturi uitate. Cercetare și studii practice pentru reparații și întreținere”, câștigător al unei finanțări din timbrul arhitecturii.

Prin acest proiect de cercetare se dorește studierea metodelor de reparație a degradărilor, prin colectarea și realizarea de probe mai ample, analize de materiale, acces pe șantiere de restaurare pentru studiu și testare, colaborarea cu instituții publice, furnizori de materiale și antreprenori.

1, 2. Curățări de fațade, aspecte ale proiectului de cercetare Tencuieli Istorice, foto arhiva Pro Patrimonio.

- **Februarie-aprilie:** Pro Patrimonio caută colaboratori printre instituțiile publice, furnizori de materiale, antreprenori sau beneficiari pentru un studiu cât mai diversificat.
- **Aprilie-mai:** Domeniul este vast și problematica foarte complexă, astfel încât se delimitează cadrul de studiu: vor fi analizate tencuielile de tip similipiatră.
- Au fost identificate mai multe clădiri în șantier sau care permit teste practice pe fațadă atât în Timișoara, cât și în București.
- **Iulie:** Au loc teste practice la Palatul Dauerbach din Timișoara unde se realizează probe de consolidare și curățare a tencuiei de fațadă.
- **August:** Sunt realizate teste practice în București și la Timișoara la Palatul István Nemes. O parte dintre experimente s-au concentrat pe reparații la o tencuială existentă de similipiatră.
- O a doua direcție de cercetare este cea a curățării suprafețelor de similipiatră de murdăria depusă în timp sau de depuneri organice (mușchi și licheni crescuți în timp).
- **Octombrie:** La jumătatea perioadei de derulare a proiectului, printr-un material transmis public sunt prezentate o parte dintre observațiile și recomandările echipei de proiect.
- **Noiembrie:** Se realizează teste practice la un imobil de pe strada Mătășari din București pentru reparații la tencuiala de fațadă. Folosind rezultatele analizei mortarului de fațadă, s-a încercat reproducerea tencuiei pentru completarea zonelor lipsă.
- Se vizitează șantierul de restaurare a fațadei de la clădirea Cercului Militar din București și se discută despre problemele întâlnite și soluțiile adoptate pentru restaurare.
- **Decembrie:** Se discută și se analizează rezultatele analizelor primite de la laboratorul din Viena, de la Universitatea de Științe Aplicate. Dl. prof. Johannes Weber se întâlnește la București cu echipa de proiect și vizitează câteva fațade studiate prin proiect, discutând modalități practice de intervenție.

Pag. 36-37. Curățări de fațade, aspecte ale proiectului de cercetare *Tencuiei istorice*, foto arhiva Pro Patrimonio.

SOS patrimoniu!

- **Februarie:** Pentru a accelera demersurile oficiale de inventariere și evaluare a patrimoniului mobil și imobil – Rafinăria Astra Română din Câmpina, trimitem o scrisoare deschisă către Direcția Județeană pentru Cultură Prahova, Ministerul Culturii și Comisia Națională a Monumentelor Istorice.
- **Iunie:** Trimitem o cerere de clasare pentru casa memorială „Gheorghe Coman”, str. Baia Baciului nr. 7, Slănic Prahova, jud. Prahova.
- **Noiembrie:** În urma sesizărilor comunității locale și a grupului de inițiativă Lugoj - identitate pierdută, Pro Patrimonio înaintează o cerere de clasare de urgență pentru fosta Întreprindere Textilă Lugoj (ITL) către Direcția Județeană pentru Cultură Timiș și spre știință Institutului Național al Patrimoniului.

Pag. 38. 1. Fosta Întreprindere Textilă Lugoj, foto pagina facebook *Lugoj - identitate pierdută*. 2. Casa memorială „Gheorghe Coman”, Slănic Prahova, foto arhiva Pro Patrimonio.

Pag. 39. 1, 2. Rafinăria Steaua Română din Câmpina, foto arhiva Pro Patrimonio.

Programul „Accelerator de rezidențe creative”

Fundația Cărturești în parteneriat cu Fundația Pro Patrimonio și Asociația Maria derulază programul „Bursele și rezidențele Cărturești”. Acesta ia naștere din dorința de a promova și încuraja dezvoltarea literaturii române contemporane, începând cu sprijinul acordat autorilor acesteia. Trei ani la rând, 5 scriitori și poeți stau în rezidență la Vila Golescu din Câmpulung Muscel și la final fiecare produce câte un eveniment pentru comunitatea locală intitulat „Lecturi în reședință”.

- **Mai-iunie:** În cadrul celei de-a treia sesiuni a Burselor și rezidențelor Cărturești, Vila Golescu din Câmpulung Muscel găzduiește trei noi rezidenți: scriitorii Iulian Popa, Diana Bădica și Ana Alexandrescu.
- **Iulie:** Se lansează apelul la proiecte pentru prima ediție a rezidențelor de creație vizuală Viscri. Pentru prima dată oferim rezidențe de creație vizuală la casa săsească nr. 18 din Viscri, proprietate Pro Patrimonio. Organizate de Bucharest Graphic Days și Fundația Cărturești, împreună cu Fundația Pro Patrimonio, rezidențele și-au propus să valorifice grafic patrimoniul local din Viscri ca resursă și să-l redea într-o nouă formă, contemporană, compatibilă cu noile mijloace media.
- **Septembrie:** Sunt publicate primele impresii de către cei trei rezidenți de la Vila Golescu, pe blogul Cărturești.
- **Octombrie:** Cărturești lansează podcastul „Carte și Miere”, dedicat perioadelor de rezidență. Filmările celor trei interviuri sunt realizate în sufrageria și curtea Vilei Golescu din Câmpulung Muscel.
- **Octombrie-noiembrie:** Cărturești, Bucharest Graphic Days, Flavia Chicin și Radu Spulber pun în practică la Librăria Cărturești Verona din București o expoziție cu materiale rezultate din rezidența de la Viscri.

Pag. 41. 1, 2, 3. Rezidențe la Vila Golescu, ediția a III-a, mai-iunie 2023, foto Ana Alexandrescu.

Miscelanea

- **Mai:** În urma solicitării preotului din satul Pojogi, comuna Stroești, județul Vâlcea, Pro Patrimonio se implică prin consiliere și realizarea releveului unei case istorice din sat în scopul de a fi salvată.
- O echipă de 6 studenți la arhitectură din București merge și realizează releveul casei. În fosta școală, aflată în vecinătatea bisericii și a casei studiate, a fost amenajat un muzeu al comunității.
- **Mai:** Școala Europeană de Feronomie de Artă și Asociația Maria de la Țibănești organizează examenul cursanților Școlii Europene de Feronomie de Artă, cu probe de analiză, teorie și practică Prin intermediul Pro Patrimonio France s-a început proiectul de colaborare cu Asociația Ouvrière des Compagnons du Devoir et du Tour de France și Fundația Coubertin.
- **Mai-Septembrie:** Asociația Biserici Înlemnite, partener al Fundației Pro Patrimonio, realizează inventarierea a aproximativ 40 de biserici de lemn din județul Gorj, cuprinse între râurile Jiu și Motru.
- **August:** Fundația Gellu Naum organizează ziua porților deschise la Casa Gellu Naum din Comana. Pro Patrimonio completează evenimentul cu un dialog despre patrimoniul modernist, diversitatea și estetica texturilor de fațade moderniste.
- **August:** Pro Patrimonio participă cu o prelegere despre semnificația programului „60 de biserici de lemn” și provocările recente legate de studiul de caz asupra Bisericii de lemn de la Șirineasa, județul Vâlcea, la onferințele „Oglinda de lemn II”, organizate de către Asociația Biserici Înlemnite, Palatul Ștefania din Fabric, Timișoara.
- **Octombrie:** Galeria Macadam, Institutul Cultural Român din Paris, în parteneriat cu Ambasada României în Franța, organizează cea de-a doua ediție a „Cycle Patrimoine - ediția a II-a”, ce include un program dens de expoziții și conferințe privind punerea în valoare a patrimoniului din România. Expoziția cu tema tema salvagădării și reutilizării unei anumite tipologii arhitecturale - conac a fost realizată și curatoriată de Caroline d'Assay, președinta Pro Patrimonio France.
- **Octombrie:** Apare un nou număr al revistei Secolul 21, dedicat Mariane Celac (volumul II), ce include o culegere de articole, interviuri, amintiri despre o arhitectă remarcabilă, prietenă apropiată a Fundației Pro Patrimonio, ale cărei idei și sfaturi au fost fundamentale pentru multe dintre proiectele noastre.

1. Casă istorică din satul Pojogi în timpul releveului, foto Ana Martiș.
2. Școala Europeană de Feronomie de Artă și Asociația Maria de la Țibănești, foto Asociația Maria.
3. Muzeul din satul Pojogi, județul Vâlcea, foto Ana Martiș.
4. Afișul expoziției Les Manoirs de Roumanie, Institutul Cultural Român, Paris.

	Euro	Sponsori / Finanțatori	
Educație pentru patrimoniu	6,640		3.12%
Caravana de patrimoniu	6,640	Parteneri	3.12%
Cercetare practică	28,400		13.36%
Tencuieli istorice	23,200	OAR prin timbrul de arhitectură și PSC Group	10.92%
60 de biserici de lemn. Cazul Șirineasa	5,200	Fondation de France, Fundația Casa Storck, donatori privați	2.45%
Casa George Enescu	69,780		32.84%
Academia de muzică pentru copii + Future Acceleration Program	26,780	Parteneri și sponsori privați	12.60%
Lucrări curente de întreținere	43,000	EGGER Group, Dedeman, donatori și sponsori privați/ membri	20.24%
Conacul Neamțu din Olari	23,880		11.24%
Lucrări de întreținere grădină + utilaje	1,800	Parteneri și sponsori privați	10.39%
Centrul Experimental de Studii și Educație + Future Acceleration Program	22,080	Donatori și sponsori privați/ membri	0.85%
Vila Golescu din Câmpulung Muscel	16,500		7.76%
Locuire istorică	5,800	Donatori și sponsori privați	2.73%
Rezidență literară	1,400	Fundația Cărturești	0.66%
Rezidență Circular Catalysts	2,300	British Council	1.08%
Lucrări curente de întreținere și reparații	7,000	Donatori și sponsori privați	3.29%
SOS patrimoniu	0		0%
Administrație	67,300	Donatori și sponsori privați/ membri, Balul Boierimii Române 2022	31.67%
Total	212,500		

Parteneri, sponsori și finanțatori 2023

- **UiPath Foundation**
- **Ratiu Family Charitable Foundation**
- **Ordinul Arhitecților din România prin timbrul de arhitectură**
- **PSC Group**
- **Societate Dezvoltare Comercial Sudului (SDCS)**
- **Fondation de France**
- **Fundația Casa Storck**
- **Asociația Maria**
- **Caroline D'Assay**
- **Costin Borc**
- **Prebet Aiud**
- **Foraj Sonde Videle**
- **EGGER Group**
- **Dedeman**
- **Fundația Cărturești**
- **British Council**
- **Remmers**
- **Kerakol**
- **EPTISA România**
- **Donatori și sponsori privați/ Membri**

Susține

Datorită suportului remarcabil al membrilor fundației, cât și eforturilor susținute de atragere de fonduri, proiectele derulate în 2022 de Pro Patrimonio au fost posibile.

Donațiile, oricât de mari sau de mici, sunt vitale pentru continuarea activității fundației.

propatrimonio.org/donate/

Deveniți membru al Fundației Pro Patrimonio, sprijinind activ acțiunile de salvare, conservare și reabilitare a patrimoniului construit din România!

Susțineți activitățile esențiale ale fundației prin plata anuală a taxei minimale care va acoperi perioada 1 Ianuarie - 31 decembrie 2024.

- membru individual 300 lei / 60 EUR
- familie membră 500 lei / 100 EUR

Familie: doi adulți (cu vârsta peste 18 ani) care locuiesc la aceeași adresă și copiii sau nepoții lor (17 sau mai puțin). Copiii sub 5 ani sunt nu platesc.

Devenind unul dintre membrii cotizanți ai Fundației Pro Patrimonio, puteți beneficia, printre altele, de vizitarea gratuită a monumentelor istorice aflate în proprietatea Fundației, cazare cu 30% discount și acces la publicațiile fundației cu o reducere de 50%.

Astfel aveți și ocazia unică de a beneficia de drepturi egale și gratuite în întreaga rețea International National Trusts Organisation Places la tariful nostru redus de membru Pro Patrimonio.

Vă rugăm ca în cazul plății prin ordin bancar să ne trimiteți un email pe adresa propatrimonio.romania@gmail.com cu numele dumneavoastră și adresa de mail de contact pentru a vă putea mulțumi și ține la curent cu activitățile noastre.

bit.ly/DevinoMembruPP

www.propatrimonio.org
fb.com/fundatiapropatrimonio

Design grafic © Mona Petre